UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Iacobi Laynis Secundi Societatis Iesv Generalis Alphonsi item Salmeronis Vnius in primis decem Socijs

Ribadeneyra, Pedro de

Coloniae Agrippinae, 1604

Praestantium virtutum, quibus enicuit Laynes exempla. Cap. 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11740

Visual Library

Præſtantium virtutum exempla.

CAP. XVI.

QVanquam vero Dei, naturæq́ue beneficio, bonis hiſce artibus præditus LAYNES, qui doctrina ſocietatem, vt pietate Ignatius, vehementer illuſtrauit, tamen & precationi, meditationiq́; pleraq; accepta referebat. Oratione enim libenter cum Deo colloquebatur, medias inter negotiorum, quibus aſsidue diſtinebatur, moleſtias. Igitur ſiue priuata, ſiue publica, ſiue ſua, ſiue aliena res gereretur, ſiue aduerſa, ſiue ſecunda inciderent, precibus ad Deum, tanquam portum, ſic ab Ignatio edoctus, confugiebat. Vt vero melius oratio abſq; animi euagatione procederet, ſe ipſe in dies frequenter ad vnguem explorare: Cæteris, ſi quid deliquiſſent, ignoſcere, ſibi nunquam. Simplicitate morum, & candore præditis, & pietati deditis, libentius vti, colloqui, & fidere. Quin & aſceticos (ſic .n. cum Baſilio magno appellãdos cẽſeo) ad ſpiritus exercitationẽ libellos

libenter manibus tractare, & legére, ſtyli humilitatem minime faſtidire, quod mores potius inſtruant, quam acutè concluſis argumentis mentem imbuant. His ad vitam moreſq; formandos, ſuo, aliorumque commodo ducibus vtebatur. Licet verò ingenio eſſet præſtanti iuxta, ac perſpicuo, religione tamen, ſcrupuliſq; aliquandiu agitatus eſt, quæ mentem ſed non ita diu, excruciarunt.

Cum vitia omnia à puero deteſtatus eſſet, tum vero libidinem maximè, corporiſque voluptatem, vt malorum eſcam vitauit. Quo fiebat, vt adhuc puer deprauatos & impuros ſermones repudiaret. Vixiſſe ad extremum vſque vitæ diem ferunt, Dei benignitate, ſumma continentia, & integritate. Inceſſerat forte adoleſcenti Religio, cum illa in templo recitari verba audiſſet: ſi quis
Matt.16. vult poſt me venire, abneget ſemetipſum, & tollat crucem ſuam, & ſequatur me: ecquænam crux, quam geſtare iubeat Chriſtus, cæteris eſſet grauior, venit in mentem, coniugium
videri

videri: in quo vitæ genere multa inſint acerba, atque incommoda. Animum itaque ad vxoriam rem tum appulerat: verum cum ætate creſcente iudicio, puduit illum conſilij, ſeque poſtea irridebat. Corpus Spiritu, rectæque rationi ita ſubiecerat, domitaſque animi perturbationes habebat, vt, ſi quando carnis illecebris tentaretur, facilè Dei ope ſuperaret. Quare quod de Bonauentura Alexander Alenſis dixiſſe fertur in Adam minime peccaſſe, idem penè de LAYNE affirmare liceat. Romæ viuens concionatus erat, frequenti corona, admirationeque hominum cum fornicationis ſpiritus muliebri credo habitu LAYNEM adoritur, vt loco, caſtitateque depellat. Muliercula enim, quæ corpore quæſtum faceret ſolum ſine arbitris procaciter libidinoſeque compellat: amorem quo illum deperiret, detegit, & verecundiæ ſemel fines tranſgreſſa, laſciuit, blanditur, delinimenta adhibet, rogat, obteſtatur. Quem non hæc, quamuis fortem,

ſortem, deijciant. At ille Deum virginitatis auctorem, matremq́; eius in his malis inuocat. Obfirmato dehinc animo impudentiam reprehēdit, obiurgat, pudorem incutit, Deum reſpicere, mortisq́; meminiſſe iubet. Sic victor è palæſtra Deo bene iuuante diſceſsit Petro Ribadeneyræ ſacerdoti eadem poſt narrans, melius tutiusq́; fore affirmat, ſi quis non diſſimilis caſus incideret, aures digito obturare, locumq́; extemplo mutare, caſtimoniæ ſuæ diffidendo, ne blandæ illæ Sirenum voces, ad animum penetrantes incautum vulnerarent, vel in poſterũ, vt fit, fœda ſimulachra animo caſto obijcerent. Hinc nimirũ Paulum à cæteris quidem abſtinere vitijs, fugere verò fornicationem iuſſiſſe. Quippe alibi pugnando, & reſiſtendo, hic fuga potiſsimùm victoria paranti. Idem Ioſephum, Thomam Aquinatem cæteroſque innumerabiles reipſa præſtitiſſe. Vincere ſe ipſe ſolitus, flagellis ſæpe verberare, ſordida veſte, attritaque delectari, quæ tegeret corpus, non ornaret. Inopiæ

imprimis

imprimis amans, vt loculos, crumenáque nunquam geſtarit: nihil vnquã obſeratum (ne publicam quidem perſonã ſuſtinens) clauſumve habuerit, præter ſchedas arcanorum & officiorum. Cum profeſſorum initio domus rerum omnium, & librorum inopia laboraret, Collegium frequenter adijt: rogat vtendos libros daret: portat ingentia etiam volumina ſub alis: comiti tametſi poſtulanti tradere detrectat, affirmans librorum, qui multa in dies doceant, pondus non oneri, ſed honori eſſe. Propoſui temperantiæ exempla, nunc fortitudinis, quæ in aduerſis tolerandis, honorumque contemptu enituit, colligam. Excelſo illo animo res caducas contemnere, infraq; ſe ducere, pericula, mortemq; non metuere. Vlcera, vulneraq; tametſi inhumani ſpectaculi, curare non defugit. Tempeſtates maritimo itinere, trepidantibus etiam fortibus, nihil formidauit, ſumma qua erat animi fortitudine præditus. Noctu iter faciens per medias prædonum, & hæreticorum inſidias, vt nudus viator ambu-

ambulabat. Nec minor in acerbis tolerandis conſtantia, ſiue pro fide maiorum, ac veritate niteretur; ſiue hæreticis reſponderet. Principum minis non terreri; promiſsis blandiſque ſermonibus non frangi; multo etiam minus à verò abduci ſe patiebatur, vt de Gallicis comitijs, & Tridentina ſynodo diximus. Eandem animi magnitudinem tenuit, cùm Præpoſitus Generalis exortas in Societatem tempeſtates fortiter ſuſtulit, conſtanterque ſuperauit. In morbis quoque omnibus eius patientia eluxit; tum verò maximè, cùm morti vicinus ad ſuggeſtum concionandi gratia ferri ſe iuberet; affirmans Chriſti militem in vita otium, ignauiamque, peſtes animorum fugere, pugnantem verò & armatũ occumbere oportere. Hanc animi celſitudinem Modeſtia, Humilitaſque, verè Chriſtiana virtus, excipiebat. Seipſum itaque probè cognitum habens, pro nihilo ducere, mendicare etiam libenter, ſtipemque precario petere: edere panis fruſta: mendicis, ægro-

ægrotisq́; in Xenodochijs miniſtrare; munera, quæ deſpicatui alij ducerẽt, hilariter obire. Italię prouinciã, cum Præpoſitus adminiſtraret, tirones ſocietatis, quos Chriſto ipſe lucri fecerat, iter dum facerent, excalceare veſperi ſolitus, lectumque eiſdem ſternere: ipſe in ſella amictus ſomnum capere. Cum ſimplicibus, vt oſtendi, libenter colloqui, lectitareque id genus aſceticos libellos conſueuit.

Ab ambitione vſq; eo alienus fuit, vt nihil ſupra. Decumbens enim ſine ſalutis ſpe; Ignatio recens extincto, Vicarius rei ignarus delectus eſt: Poſt etiam inuitus Præpoſitus Generalis renunciatus. Pridie eius diei munus tergiuerſando defugere, flagellis ſe verberans, plorans, opemque implorans diuinam deprecabatur prouinciam, plenam quidem honoris, ſed oneris maioris, ac laboris. Triennio iam Societate adminiſtrata, reque benè geſta, abdicare ſe nequicquam ſtuduit Magiſtratu, alteri libentius locum ceſſurus: Verùm euicit tandem Pij Quarti Pontifex

Max.

Max. auctoritas, ne abdicaret. Extra ſocietatem dignitates quoq; cõſtanter repudiauit. Balearium Epiſcopus dignitate illi cedere cupiebat, Pontificem rogans, ratum id eſſe vellet, Laynemque ſibi, qui dignior eo munere eſſet, ſufficeret. At recuſauit ille honorem, imo & Piſanum Archiepiſcopatum offerente Etruriæ Duce. Ne Cardinalium ſe Collegio Paulus IV. qui id ſerio agebat, adſcriberet, quid non egit, dixit, tulit LAYNES? Quin & Pontifex ne crearetur, fuga quaſi periculum declinauit, cum iam amplius duodecim Cardinalium ſuffragia tuliſſet. Modeſtia, animique demiſſio ſumma, quæ & morum facilitatem illi attulit, quam & grauitas, maturitaſque condiebat, vt neſcias amorine pluribus, an admirationi fuerit. Ad omnium ſe ingenia facilè aptare, ſermonemq; prudenter temperare. Cum pietati deditis de rebus ſacris, cum eruditis docta colloquia miſcere: cum milite de re militari, cum fabris de re fabrili agere, vt mox tamen de Deo ſermo ſubijceretur.

Quo

Quo artificio pleroſque ChriſtoPau-
li exemplo, qui omnia omnibus, fa- 1.Cor. 10.
ctus eſt, lucri fecit. Ad hæc omnium
facile animos ſibi deuinxit, atque re-
tinuit: cum & admirarentur ſinguli,
quaſi hiſce artibus ætatẽ traduxiſſet.
Quo fiebat vt & ſummæ ſcientiæ opi-
nionem collegerit, & collectam ſer-
uarit. Quæ quidem morum facilitas,
illius erga alios amorem, vel potius
pietatem ſic auxerat, vt omnibus ex
æquo prodeſſe, in aduerſis præſertim
opportune ſtuderet. Cuius rei docu-
mentum hoc erit. Florentia Romam
proficiſcenti, in vico ſancti Caſsiani
cognomento, octo paſſuum millibus
ſito, occurrit miles Hiſpanus, qui è bel
lo Senenſi, criminis reus ad ſuppliciũ
trahebatur. Agnouit hominem LAY-
NES, quod olim aures confitenti de-
diſſet: ſiſtere lictores iubet atq; expe-
ctare dum Florentiam ad Etruriæ Du-
cem Tabellarium mittat. Hic reuer-
ſus militem liberum abire iubet, ma-
iorum imperijs. Lætus ille & gaudio
exiliens gratias agit quod orci fauci-
bus ereptus LAYNIS opera eſſet,
mox

mox ab eodem viatici parte dimitti-
tur;reliquã enim Tabellario impen-
derat Talis erga exteros acerbis in
rebus:in domeſticos verò maior eius
beneuolenria exſtitit. Hanc ipſam
comitatem ſeueritate, cum res fla-
gitaret,temperauit: in ijs præſertim
hominibus,qui pacem quietemq́ue&
fratrum concordiam, diſſeminatis
ſeditioſis vocibus,turbarent: quiq́ue
licet affines eſſent,non rectè officium
facerent:cæteris vt exemplum daret,
qui Societatem aliquando eſſent ad-
miniſtraturi. Nationes ſine diſcri-
mine dum vixit in domino ample-
xus: exteros etiam benignius acce-
pit, quà re, quà verbo,admonens in
ſocietate nullum eſſe gentium natio-
numq́ue delectum habendum: nihil-
q́ue intereſſe, vt Paulus ait, Scytha-
Coloſ.3. ne an Barbarus, Gallusne an Germa-
nus,Luſitanus an Hiſpanus eſſet.Tum
enim beatam fore Societatis rem-
public. dum omnibus anima vna &
cor vnum, vt initio naſcentis Eccle-
Act.4. ſiæ,adeſſet. Blande omnes excipere,
qui

qui vel afflicta fortuna ad illum confugerent, vel facti pœnitentia ducti de anteactæ vitæ criminibus confiteri vellent: paterno item amore, quomodo & reſipiſcentes Deus accipere olet. Duo potiſsimum hominum vitia deteſtari ſe prędicabat. Alterum eorum qui Simonis Magi labe infecti, Chriſti patrimonium pretio Act. 5.
& emerent & venderent, pauperum panem deuorarent, & ſanguinem haurirent. Hi quoties confeſſuri de peccatis accederent, horrore concuti affirmabat Alterum hæreticorum vitium, qui falſa religionis ſpecie atque colore reſpub. Regnaque peſſundant, vrbes ſeditionibus euertunt, pacemque & quietem turbant: & quod his deteſtandum magis à vera fidei ſalutiſque via animos abducunt, errorumque laqueis, quibus ſeipſi prius induerunt, alios captant. Charitatis hæc LAYNIS argumenta ſuppetunt. Publicis impeditus negotijs, de proximorum nihilominus ſalute ſatagebat conciones confeſsio-

feſsioneſque aſsiduè tractare, vt imperitum vulgus docendo in viam reduceret. Sæpè etiam corporis imbecillitate ſociorum manibus, morti etiam tum vicinus, in ſuggeſtũ elatus. Italiam hiſce officijs dum luſtrat, noctes ſæpe diebus coniunxit, cibi oblitus & ſomni, aiebat nullas eſſe epularum lautitias, deliciaſque cum eo ſpectaculo, quod pijs peccator reſipiſcens, erratique poenitens & flens, afferre ſolet, comparandas. Vt enim Chriſti cibus erat æterno parenti obſequi, ſic & hæc vere pios alunt, Deo gloriam tribui, coli, atque adorari: regnum Chriſti florere, Dæmonis verò extingui. Virginis Deiparæ perſtudioſus vixit, ſenſitq; opem non raro. Tridentum iterum reuerſus, cũ febri laboraret quartana, agereturq; à Cõcilij Patribus de virginis conceptione, ſententiam dicturus de eius puritate, qua omnis culpæ etiam originis maculæ expers fuit: præfatus ſe ob valetudinem tribus dumtaxat verbis acturum, locum alijs ceſſurum: vbi dicendo incaluit, tres ipſas horas exemit,

emit, vt ad extremum validius quàm initio dixiſſe videretur, quod virgini cuius res agebatur, acceptum retulit: effectúmque illo auctore, vt in eam ſententiam Patres ierint Sixti IIII Pont. Max. hac ipſa de re decretum eſſe ſeruandum.

Societatem mirificè auxit etiam Prouincijs.

CAP. XVII.

HIs rebus ita geſtis, efficitur proxime ab Ignatio LAYNEM, vt tempore ſic & meritis ſocietatem vehementer ampliaſſe, confirmaſſe, & vitæ exemplo, re, conſilio, doctrina, adminiſtrandique ratione exornaſſe, concionibus adhæc & diſputationibus Italiam bonæ exiſtimationis odore impleuiſſe: ſocietatem deniq; recens natam in vulgus commendaſſe. Tridentina in ſynodo clarum veluti ſidus emicuit Inopiæ verò ſtudijs, & lacrymis ea tum ſemina ſparſit, quæ nunc cum gaudio poſtumi ſocij fructuoſe colligunt. Certè Italiæ pleraq; Collegia origines ſuas